

Bulletinen

Riksförbundet Enskilda Vägars medlemstidning

Nr 3 • 2013

Det kan gå vilt till

på våra enskilda vägar

Allt du behöver veta om

Dammbindning med Dustex

Rapport från

Omprövnings- förrättnings- projektet

Resultat från REVs enkät om
**Broar & Järnvägs-
övergångar**

Klara nu:
**Höstens
kurser**

Nytt sätt att beräkna statsbidraget

Trafikverket har mitt under den vackra sommaren presenterat sitt nya förslag till hur statsbidraget till enskild väghållning skall beräknas. I korthet innebär förslaget en beräkningsmodell med ett framräknat löpmeterpris, som är beroende av vägtyp, klimatzon, trafikklass och slitlager. Det finns tre trafikklasser, låg, mellan och hög samt även en indelning av landet i tre klimatzoner. Därtill föreslås också (äntligen!) att det framöver blir full kompensation för moms. Det är tänkt att den nya beräkningsmodellen skall börja tillämpas med en gradvis anpassad övergång från det gamla systemet under tre år och få fullt genomslag under 2016.

REV har i sitt remissvar, som i sin helhet finns på www.revriks.se, yttrat sig positivt om schablonberäkningen i sig, eftersom den bör leda till både ett mer transparent arbets-sätt och en rättvisare bidragsgivning. För en del väghållare kommer det nya sättet att beräkna bidraget leda till ett sänkt bidrag, i vissa fall kraftigt sänkt bidrag, men för de allra flesta väghållare blir det ett högre bidrag. REV har i sitt yttrande framhållit att de väghållare som får en stor sänkning också skall få en något mjukare övergång än den avtrappning på tre år som föreslås. En tråkig nyhet är att Trafikverket bedömer att det nya förslaget också måste leda till en sänkt bidragsprocent, för att bidragsgivningen skall kunna hållas inom det totala statsanslaget på drygt 1 miljard per år. Mot detta har REV kraftfullt invänt och klargjort att Trafikverket måste påtala nyttan med schabloniseringen och effekterna av den ändrade momshanteringen och äska om ett årligt höjt bidrag till den enskilda väghållningen!

Hösten står nu för dörren och därmed jaktsäsong för många, vilket kan beröra den enskilda väghållningen. I detta nummer beskrivs därför jaktfrågor ur ett väghållarperspektiv och jag hoppas att denna artikel tillsammans med övrigt innehåll bjuder på informativ och trevlig läsning!

Uno Jakobsson
Ordförande

REV Bulletinen utges av Riksförbundet Enskilda Väggar

Adress: Riddargatan 35-37
114 57 STOCKHOLM
Telefon: 08-20 27 50 Fax: 08-20 74 78
E-post: kansliet@revriks.se • www.revriks.se

Postgiro: 35 77 63-2 Bankgiro: 5528-1109
REV Bulletinen utkommer 4 nr per år med en upplaga på 12 000 ex.
Citera gärna Bulletinen - men ange källan.
Ansvarig utgivare: Uno Jakobsson

Produktion: Elanders Sverige AB
Form och original:
Anni Sundquist/Elanders Sverige AB

Annonser: Kansliet 08-20 27 50
REV tar inget ansvar för annonsörernas utlovade förpliktelser m m.

Kansliet har telefonid:

Måndagar-onsdagar, fredagar ..... 09.00 - 15.00
Tisdagar ..... 09.30 - 15.00
Torsdagar ..... 09.00 - 12.00
Lunchstängt ..... 12.00 - 13.00

På kansliet finns

Maria Sundström, kanslichef 08-440 24 61
Leif Kronkvist, vägingenjör 08-20 27 62
Nils Blohm, lantmätare 08-20 27 64
Solweig Hultén, administratör 08-20 27 50
Carina Pörn, administratör, ti-on, to 08-20 27 50
Birgit Westlund, kassaförvaltare, torsdagar 08-20 27 50

Valda funktionärer

Ordinarie:

Uno Jakobsson, ordförande
Mikael Näslund, vice ordförande
Malin Ohlsson, sekreterare
Christer Ångström
Lars Olin
Margareta Vikgren
Anders Lundell

Suppleanter:

Jan Ellström
Jenny Malmén
Claes Henkel
Ulf Lidesjö

Revisorer:

Eva Yng
Berndt Wiklander

Revisorssuppleant:

Ulf Crona

Valberedning:

Curt Carleteg, sammankallande,
Inger Strömberg och Bengt Larsson

Regionansvariga:

Ulf Lidesjö, regionansvarig Väst
Christer Ångström, regionansvarig Öst
Michael Näslund, regionansvarig Norr
Lars Olin, regionansvarig Syd

Omslagsfoto: Scanpix

Foto där inget annat anges: Kansliets personal

Riksförbundet Enskilda Väggar grundades 1968 och har som uppgift att företräda de enskilda väghållarnas intressen. Förbundet bistår medlemsorganisationerna med råd och anvisningar i juridiska, ekonomiska, väg- och lantmäteri-tekniska frågor, bedriver opinionsbildning och arrangerar utbildningar. Verksamheten finansieras i huvudsak med medlemsavgifter. I medlemsavgiften ingår ett för väghållare heltäckande försäkringspaket.

Innehåll

JURIDIK

- 4 Det kan gå vilt till ibland på den enskilda vägen
- 16 Fråga juristen

VÄGTEKNIK

- 14 Dustex som dammbindningsmedel
- 17 Förebygg olyckor på er väg genom att märka ut vägskador

LANTMÄTERI

- 12 Hur mycket är en väg värd
- 18 Rapport från projektet med omprövningsförrättningar

REV-NYTT

- 11 Höstens kurser
- 16 Presentation av REVs styrelseledamot Anders Lundell
- 20 Information om REVs hemsida
- 22 Sammanställning av enkät, broar och järnvägs korsningar

Det kan gå vilt till

Per den 30 juni 2013 hade det för året rapporterats in 20 717 viltolyckor i landet. Enligt Nationella viltolycksrådet - NVR - som sammanställer viltolycksstatistiken innebär det en svag ökning av olyckorna jämfört med 2012. Antalet olyckor med rådjur ökar något medan antalet olyckor med vildsvin minskar. Det totala antalet rapporterade olyckor för 2012 var 46 928 stycken. Det innebär att en viltolycka sker vart 15 minut på landets vägnät!

Frågorna till REVs kansli är många som har med våra vilda djur att göra. Frågorna kretsar kring förstas mycket kring eventuellt ansvar för den enskilde väghallaren och då vad man bör och får göra. Vissa vill ha tips på hur man kan undvika viltolyckor och det ställs i sammanhanget även frågor kring jakten i anslutning till de enskilda vägarna. Den här artikeln är tänkt att beröra en del av dessa vanligt förekommande frågor.

Vi har nog aldrig någonsin haft så starka viltstammar i landet som nu. Även om älgstammen är halverad sedan toppåren på 80-talet så finns det fortfarande mycket älg i våra marker. Dohjort- och kronhjortstammarna växer starkt och framförallt vildsvinen är i kraftig tillväxt; prognoserna talar för uppemot 90 000 skjutna svin den senaste säsongen. Rådjuren är inte lika talrika som förr men är ändå det mest vanligt förekommande viltet i viltolycksstatistiken (34 866 st/år 2012).

Forts. sid 6

på den enskilda vägen!

DEN ENSKILDE VÄGHÅLLARENS JURIDISKA ANSVAR VID VILTOLYCKA

Den enskilde väghållarens eventuella ansvar vid en inträffad viltolycka är aldrig rättsligt prövat. Och det förefaller mer än långsökt att tro att en enskild väghållare skulle kunna anses ansvarig om en viltolycka inträffar. Viltet som strövar fritt i vår natur ägs inte av någon – vare sig av jägaren, markägaren eller ens av staten – och det blir nog svårt att med framgång i domstol kunna påvisa en skadeståndsrättslig oaktsamhet och sådant direkt orsakssamband som krävs för att hålla en enskild väghållare ansvarig vid en viltolycka. Att vägen i sig är i skick och att färden utifrån det perspektivet är så säker som möjligt är givetvis väghållarens ansvar, men övrigt ansvar faller rimligen utanför. Det innebär dock inte att man som väghållare bör känna och ta ett ansvar för att minska risken för viltolyckor, detta av omsorg både för både människor och djur.

LOCKA INTE VILTET TILL VÄGEN

Välrojda vägrenar minskar risken för viltolyckor. Om det växer sly och annat längs vägkanterna kan det vara rena godisbutikerna för skogens vilt. Dessutom minskar högre växtlighet i vägområdet och dess närhet möjligheterna att hinna upptäcka viltet då man kommer åkandes med sitt fordon. Det finns växter som ogillas av hjortviltet och som samtidigt kan användas för att stadga slänterna. Låt inte röjt ris ligga kvar vid vägrenen för det är ofta attraktiv mat för viltet.

I många lantmäteribeslut finns inskrivet en sikt- och slyröjningsrätt. Väghållaren bör dubbelkolla förrättningsbeslutet för att få klarhet om vad som gäller. Vid oklarhet bör väghållaren tala med berörda markägare för att få tillstånd att röja på lämpligt sätt. Om den enskilde väghållaren är markägare över det aktuella området blir det hela enkelt förstås.

Det kan inte anses vara den enskilde väghållarens ansvar att hålla viltet borta med hjälp av viltstängsel eller andra anordningar. Däremot kan olika typer av stängslande åtgärder styra viltet på olika sätt, till exempel så att viltet tvingas ta en väg där djuren är lättare att uppfatta som fordonsförare än där de annars helst går; vilket ofta är passager som är både trånga och fulla av tät växtlighet. Men om man umgås med tanken att försöka börja styra viltet på olika sätt bör man ta hjälp av expertkunskap. Sådant har länets jaktvårdskonulent (Svenska Jägareförbundet), viltvårdshandläggare på länsstyrelsen eller motsvarande, eller polisen.

Vägsalt anses ha en lockande effekt på viltet men det bär

för långt att säga att en enskild väghållare ska avstå salt av denna anledning.

Jägaren och jaktlaget bör undvika att anlägga foder eller åtelplatser i närhet till väg. Redan med ett mindre mått av fantasi förstår man var det är olämpligt att lägga en sådan plats ur ett trafiksäkerhetsperspektiv.

VARNINGSSKYLTAR

Den enskilde väghållaren har möjlighet att sätta upp viltvarningsskyltar. En gång i tiden tillhandahöll det nu nedlagda Vägverket produktion skyltar, men nu för tiden köps skyltar av privata entreprenörer. Trafikverket rekommenderar att viltvarningsmärken i första hand används tillfälligt och där anhopningar av vilt upptäckts. Då märken ska vara uppsatta över en längre tid, är det lämpligt att samråd sker med sådan viltexpertis som nämnts ovan.

Jaktlag och jägare som använder varningsskylt som visar att jakt pågår bör använda dem endast då jakten pågår så att de verkligen får avsedd effekt. En skylt som sätts upp i augusti och som tas ned i februari tappar snabbt sin varnande effekt.

NÄR ÄR RISKEN SOM STÖRST FÖR VILTOLYCKOR?

Det klassiska svaret som alla bör memorera är att man bör vara särskilt försiktig som trafikant under gryning och skymning, för då rör sig viltet som mest i sitt fodersök. Mellan april – juni bör man också vara extra observant eftersom älgarna då stöter bort sin kalvar. Under juli-augusti är det parningstid för rådjuren

vilket skapar större rörlighet än annars och närmast dygnet runt-aktivitet. I stora delar av norra Sverige har man även renen att ta hänsyn till, även om renen räknas som tamdjur och inte vilt. Här rör sig de vilda djuren också gärna även på väg vintertid då snöförhållandena är svåra.

OM OLYCKAN ÄR FRAMME

Om man med motorfordon kolliderar med en björn, varg, järv, lodjur, älg, kronhjort, dovhjort, rådjur, utter, vildsvin, mufflonfår eller örn måste det inträffade anmälas till polisen. Platsen för sammanstötningen ska också märkas ut. Att inte sköta detta med anmälan och utmärkning av sammanstötningplats är straffbart. Viktigast av allt är dock djurskyddsaspekten det vill säga att viltet inte utsätts för onödigt lidande. ►

Nationella Viltolycksrådet (NVR) vill att vi gör så här på viltolycksplatsen:

- Placera ut varningstriangel så att det inte inträffar fler olyckor.
- Markera olycksplatsen så att eftersöksjägare kan finna platsen.
- Ring 112 och anmäl olyckan.
- Även om viltet ligger dött på platsen ska markering ske som information till andra trafikanter.
- Vid kollision med vildsvin, björn, varg och lodjur placeras markeringsremsan ca 100 meter från olycksplatsen. Informera polisen om detta.
- Om möjligt avlägsna döda djur från vägbanan, men tänk på din egen säkerhet.
- Försök att inte själv göra ett eftersök, djurets lidande kan förvärras.
- Försök inte att själv avliva det skadade djuret om du inte har den kunskapen.

Det är även bra att kunna ge information om olycksplatsen vad avser vägnr, kännetecken, GPS-koordinat, hur olycksplatsen är markerad, vilket viltslag som är påkört och viltets flyktväg om det inte ligger kvar. NVR har en app som går att ladda ned i en smartphone till hjälp för mycket av det som sagts här.

Vid kollision med övriga viltslag än vad som sagts ovan gäller inte någon formell anmälningsplikt till polisen. Men om man kolliderat med ett mindre djur så bör man försöka se till att djuret blir avlivat. Ett bra tips är att söka kontakt med någon fastighetsägare i närheten av sammanstötningens plats som kanske är jakträttshavare eller känner en jägare som kan hjälpa till. Om djuret ligger dött är det lämpligt att djuret inte tillåts ligga kvar på vägen.

JAKT VID OCH PÅ VÄG

Det är vanligt att enskilda vägar, framförallt mindre sådana, används vid jakt och då inte bara för att ta sig till och från jakten utan även för att stå på pass. Jaktorn placeras också icke sällan längs med vägar. Det finns alltså inga legala hinder mot det, så länge jaktlaget/jägaren har jakträtt på marken man nyttjar. Dessutom ska jakten bedrivas så att människor och egendom inte riskerar att skadas. Som jägare ska man alltid ha säkert kulfång då man avlossar skott.

Det förekommer att en samfällt ägd väg klyver två jaktområden som ägs av två olika markägare/jakträttshavare. Om ingen av dem äger vägen har faktiskt bägge jakträtten på vägen och får då till exempel använda vägen att stå på pass på. Annars är det som vanligt markägaren/jakträttshavaren som för jakten disponerar skog, vatten och vägar för sin jakt.

FAKTARUTA

Viltolyckor 2012

Viltslag	Antal
Älg	5 963
Rådjur	3 486
Kronhjort	301
Dovhjort	1 167
Vildsvin	4 198
Björn	7
Varg	20
Järv	1
Lo	26
Utter	8
Örn	13
Mufflonfår	1
Övriga djur	357
Totalt:	46 928

Källa Nationella Viltolycksrådet,
www.viltolycka.se

FAKTARUTA

Nationella viltolycksrådet (NVR) är ett av rikspolisstyrelsen nationellt organiserat samarbetsorgan som arbetat med viltolycksproblematiken. NVRs organisation når landets samtliga 21 län.

Med i NVR är Polisen, Länsstyrelserna, Skogsstyrelsen, Svenska Jägareförbundet, Jägarnas Riksförbund, Bilprovningen, SOS Alarm AB, LRF, NTF, If, Trafikverket, Länsförsäkringar, Svenska Kennelklubben, Statens väg och transportforskningsinstitut.

NVR har utvecklat en särskild markeringsremsa för viltolyckor. Den delas bland annat ut på landets alla bilprovningstationer och finns med i de flesta nya bilar som säljs.

Landets två jägarorganisationer svarar för att tillhandahålla jägare med spårhundar och kontaktpersoner för viltolycksorganisationen. Trafikverket har ansvaret för de förebyggande åtgärderna.

Ca 6 000 jägare är engagerade i eftersök av trafikskadat vilt.

NVRs hemsida www.viltolycka.se

HALLÅ DÄR!

Lars Sävberger
Verksamhetsledare,
Nationella viltolycks-
rådet NVR

Har du någon bild över hur vanligt det är med viltolyckor på just enskilda vägar?

Nej, det finns ingen specifik statistik över det. Men självklart sker det en hel del olyckor även på enskilda vägar. Det är inte bara på de stora allmänna hårt trafikerade vägarna som viltolyckor sker utan faktiskt även i tätbebyggda områden och som sagt på enskilda vägar.

Tycker du att fordonsförarna är tillräckligt medvetna om att det rör sig vilt runt vägarna?

Kunskapen ökar hela tiden, men måste underhållas. NVR lägger mycket

kraft på att informera. Det delas till exempel ut en så kallad "viltolycksremsa" som fordonsförarna bör ha liggande i sin bil. På den står det information om hur man bör agera och remsan är även tänkt att användas för att markera olycksplatsen.

Upplever du att bilisterna har blivit bättre på att märka ut olycksplatserna vid en viltolycka?

Även om vi har haft ett par uppmärksammade fall på senare tid då fordonsförare har fällts för att man inte skött sin rapporteringsskyldighet vid viltolycka och än mindre markerat ut platsen upplever jag att man blivit bättre.

Vad är ditt viktigaste råd till den enskilde väghållaren för att minska risken för kollision med vilt på just dennes väg?

Hjälptill med det förebyggande arbetet. Se till att siktröja vid viltpassager, anpassa gröda så att viltet inte dras till vägarna. Och tala gärna om viltfaran inom t ex vägsamfällighetsföreningen så att den finns i folks medvetande.

Vad är NVRs största utmaning just nu?

Nu har vi sjösatt en ny modern eftersöksorganisation med nytt regelverk. Fokus blir nu på det förebyggande arbetet igen.

Är det något särskilt du som verksamhetsledare skulle vilja säga till landets enskilda väghållare?

Jag vet att det finns mycket kunskap bland väghållare. Har man idéer som vi inom NVR kan ha glädje av tar vi gärna emot dessa. ►

Tips!

Älgskadefondsforeningen har 2010 gett ut en alldeles utmärkt skrift som heter "Viltolyckshandboken". Den bör varje väghållare skaffa sig som kunskapskälla att ösa ur. Den finns, liksom märkingsremсор för viltolycka, att beställa på foreningens hemsida, www.algen.se (Tjänster/Informationsmaterial/Beställ informationsmaterial).

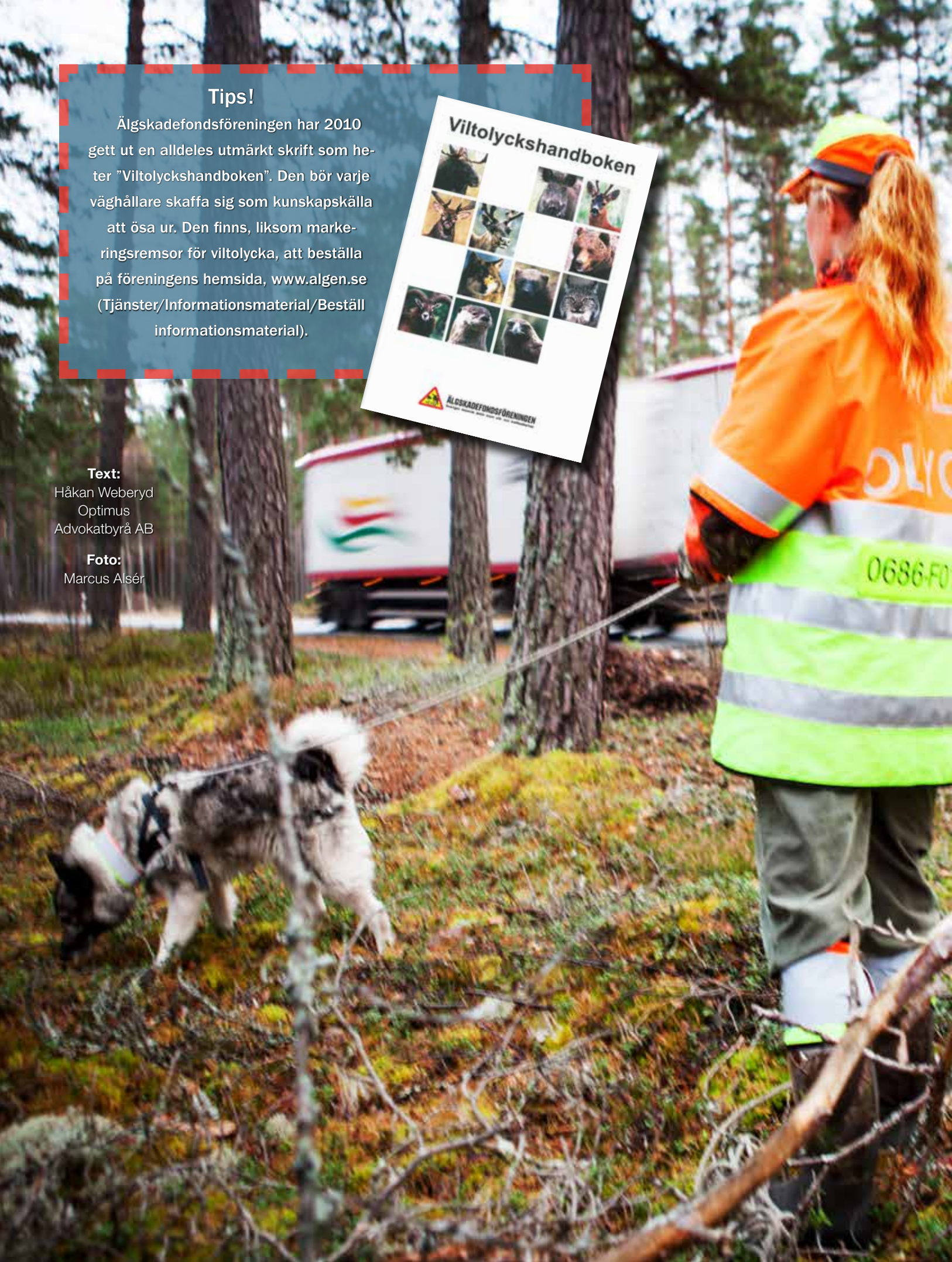

Text:

Håkan Weberyd
Optimus
Advokatbyrå AB

Foto:

Marcus Alsér

Kurs för styrelseledamöter i vägorganisationer

Nedan presenteras höstens kurstillfällen – både **kurs del I och del II**.
Kurs del I håller REV tillsammans med Lantmäteriet och Trafikverket. Kurs del II är en fördjupningskurs som endast REV håller i.

KURS I "UTBILDNING FÖR STYRELSELEDAMÖTER I VÄGORGANISATIONER"

Utbildning tillsammans med Lantmäteriet och Trafikverket. Kursens mål är att deltagarna efter denna genomgång skall ha god kännedom om formella grunder avseende förvaltningsfrågor, väg- och trafiktekniska frågor, statsbidragsfrågor, lagar och förordningar.

Enklare förtäring och kursdokumentation ingår.

Kursen är på kvällstid mellan kl 18:00 – ca 22:00.

Nytt bildspel!

Kursavgift 720:-/deltagare inkl moms.

KURS II "FÖRDJUPNINGSKURS FÖR STYRELSELEDAMÖTER I VÄGORGANISATIONER"

Kursen innehåller bl a en fyllig del av förvaltningsfrågor, aktuella rättsfall berörande enskild väg samt mycket matnyttiga råd och anvisningar gällande barmark- samt vinterunderhåll. Med kursmaterialet följer flera exempel och mallar som kommer väl till användning för den enskilda väghållarens vägskötsel och föreningsadministration. Enklare förtäring och kursdokumentation ingår. Kursen är på kvällstid mellan kl 18:00 – ca 22:00.

Kursavgiften är 720:-/deltagare inkl moms.

KURSORT	DATUM	
Tranås	18 sep	Badhotellet Tranås
Kalmar	19 sep	Calmar Stadshotell
Växjö	25 sep	Scandic Växjö
Ronneby	26 sep	Ronneby Brunn
Lund	01 okt	Scandic Star Lund
Luleå	02 okt	Scandic Luleå
Storuman	03 okt	Hotell Toppen
Sveg	08 okt	Hotel Mysöxen
Orsa	09 okt	Orsa Grönklitt
Gävle	10 okt	Scandic Gävle Väst
Karlstad	15 okt	Scandic Winn
Örebro	16 okt	Örebro Slott
Södertälje	17 okt	Scandic Skogshöjd

KURSORT	DATUM	
Nyköping	22 okt	Scandic Nyköping
Hisingsbacka	23 okt	Scandic Backadal
Vänersborg	24 okt	Ronnums Herrgård
Arvika del II	09 okt	Scandic Arvika
Hisingsbacka del II	30 okt	Scandic Backadal
Umeå del II	06 nov	Folkets hus

Boka er på vår hemsida, www.revriks.se, under fliken "Kurser" alternativt mejla in till kansliet@revriks.se (Obs! bindande anmälan). Ange Föreningens namn (ev medlemsnr hos REV), namn på deltagare, fullständig fakturaadress, vilken ort ni vill gå kurs i samt mejladress dit bekräftelse kan skickas. Obs! Ej avbokad plats senast dagen innan kursdatum – debiteras fullt pris!

Skynda att boka er då det finns *begränsat antal platser* på respektive ort!

Varmt välkomna!

Hur mycket är en väg värd?

Frågan i rubriken behöver sällan ett svar, vägen finns ju och den som behöver köra på vägen gör det. Den som bara använder vägen någon gång för utflykter mm. gör

Så snart det är trafik till verksamhet längs vägen så aktualiseras att fastigheten där verksamheten bedrivs ska ha ett andelstal i vägen. Detsamma gäller när en ny bostadsfastighet bildas. När lantmätaren gör en avstyckning längs vägen för ett nytt ändamål som har behov av vägen som utfart ska lantmätaren "ansluta" den nya fastigheten till gemensamhetsanläggningen för vägen. Detta gäller om gemensamhetsanläggningen har sina andelstal registrerade i fastighetsregistret. För äldre gemensamhetsanläggningar, tillkomna före 1974, är det inte alltid som andelstalen finns registrerade, och då görs avstyckningen utan att ge den nya fastigheten får något andelstal. Tanken är att föreningen själv får lösa frågan om andelstal för fastigheten och om det inte lyckas återstår att ansöka om en omförrättning då samtliga andelstal ses över.

När lantmätaren ansluter en ny fastighet till en gemensamhetsanläggning blir föreningen som förvaltar

det med stöd av det statsbidrag som ofta utgår. Finns inget statsbidrag kan "allmänhet" åka på väg som inte är skyltad att den är avstängd för "obehörig trafik".

gemensamhetsanläggningen sakägare, dvs blir berörd av förrättningen. Lantmätaren tar fram ett förslag till andelstal för den nya fastigheten och kontakter samfällighetsföreningen för att höra om det föreslagna andelstalet accepteras och om ersättning ska utgå för att den nya fastigheten ansluts till gemensamhetsanläggningen. Vad som ska ingå i ersättningen finns reglerat i 39§ anläggningslagen. Utöver föreningens överskott (likvida tillgångar minus skulder) ska även värdet av anläggningen räknas in.

Samma problem som ovan måste ordföranden/ styrelsen lösa om överenskommelse ska träffas med fastighetsägare om nytt eller förändrat andelstal för dennes fastighet. Viktigt är att notera att 39§ gäller även när en fastighets andelstal sänks eller till och med tas bort. Då är det fråga om att fastighetsägaren ska erhålla ersättning enligt 39§ i stället.

HUR BERÄKNAS VÄRDET AV EN VÄGANLÄGGNING?

Viss vägledning får man av 39§ Anläggningslagen och förarbetena till den lagparagrafen. I 39§ stadgas att "Anläggningens värde uppskattas efter vad som är skäligt med hänsyn främst till kostnaderna för dess utförande samt till anläggningens ålder och fortsatta användbarhet." I förarbetena sägs att det inte är någon exakt värdering av "tekniskt nuvärde" som ska göras utan mer en skälighetsuppskattning. Är anläggningen relativt ny så är det något så när enkelt att ta fram anläggningskostnaden och sedan göra viss avskrivning respektive uppräknig för den tid som gått sedan anläggandet. Även för en större upprustning på vägen, såsom en toppbeläggning eller bärighetshöjning, kan man göra på detta sätt. För äldre vägar lever en gammal bestämmelse kvar från enskilda väglagen som sa att en väg ansågs avskriven efter 5 år. Syftet var att befintliga vägar skulle användas i första hand och att "det samlade vägkapitalet" skulle utnyttjas. Bestämmelsen upphävdes för snart 40 år sedan och anledningen till att den fortfarande lever kvar är att man i förarbeten till Anläggningslagen angav att bestämmelsen även i framtiden kunde tillmätas viss betydelse.

När det gäller gamla vägar är det den sista delen av texten i 39§ Anläggningslagen som är intressant "Anläggningens värde uppskattas efter vad som är skäligt med hänsyn främst till kostnaderna för dess utförande samt till anläggningens ålder och fortsatta användbarhet." Vägar har ofta skötts på ett bra sätt under decennier vilket gjort att de har förbättrats kontinuerligt och numera har en lång "fortsatt användbarhet". Det är en återkommande fråga till REV hur man bör värdera i sådana fall och när lantmätaren ställs inför krav på ersättning från förening grundad på "skälighetsuppskattning" blir resultatet olika beroende på vilken lantmätare som handlägger. Många lantmätare gör en rimlighetsbedömning av föreningens krav och fastställer detta belopp,

men det finns exempel på lantmätare som avstår från att ansluta den nya fastigheten när krav på ersättning framförts av föreningen. Således är behovet av riktlinjer stort och om det går att hitta metoder för hur en enkel värdering för vägar kan göras vore det en bra grund till de "skälighetsuppskattningar" som ska göras.

VAD HÄNDER I DENNA FRÅGA.

Inom Lantmäteriet pågår ett arbete med att skriva nya anvisningar till bl.a. 39§ Anläggningslagen. Arbetet avvaktar resultatet av ett examensarbete där två teknologer bland annat studerar hur 39§ Anläggningslagen har tillämpats i praktiken. Inom REV har vi startat ett projekt för att ta fram ett stöd för förening – en metod för att förenkla värderingarna enligt 39§ Anläggningslagen.

REV hoppas att i höst kunna dra samman någon/några från föreningar som har dessa värderingsproblem med ovan nämnda intressenter till ett seminarium. Syftet med träffen är att hitta en enkel metod för att göra den "skälighetsuppskattning" som lagen föreskriver. Viktigt är också att föreningarna och lantmäteriet har en gemensam syn på hur värderingen ska göras. På detta sätt skulle inträdesersättningarna bli mer förutsägbara och rättvisa i framtiden.

” Viktigt är också att föreningarna och lantmäteriet har en gemensam syn på hur värderingen ska göras.

Text: Nils Blohm

Dustex som – ett alternativ till klorider?

Att dammande grusvägar är ett problem känner naturligtvis de flesta väghållare till. Sedan 1999 finns faktiskt ett EU direktiv som föreskriver en begränsning hälsovådliga små partiklar som kan tränga ner i människors luftvägar. För att bland annat råda bot mot detta så måste vi dammbinda våra grusvägar. Dammbindning av grusvägar kan ske med lite olika produkter. Det vanligaste är att använda kalciumklorid eller magnesiumklorid. Utöver dessa produkter är Lignin eller Dustex, samt bitumen emulsion ytterligare ett alternativ.

GOTLANDS SALTFRIA VÄGAR

Gotlands kommun har tidigare dammbundit de enskilda vägarna på Gotland med en speciell emulsionslösning. Innan de började med detta användes Kalciumklorid. Staten och kommunen på Gotland tog ett beslut på mitten av 80- talet att alla vägar, så väl allmänna som statliga skulle vara saltfria både på vintern och sommaren. Kommunen valde då att använda sig av emulsionsmetoden som kort innebär att grusvägarna dambinds med en speciell asfaltemulsion specifikt framtagen för dammbindning. Denna metod användes fram till för två år sedan. Metoden som sådan med kostsamma transporter blev till slut alldeles för dyr. Eftersom kommunen tidigare bestämt att alla vägar skulle vara saltfria påbörjades ett försök 2012 med att dammbinda med lignin.

Vad är då lignin för något? Jo, lignin är det naturliga bindemedlet i alla träd och växter. Vid tillverkning av pappersmassa skiljs cellulosan från ligninet, som då övergår till en vattenlöslig lignosulfonat, som då blir basen

för Dustex. Denna organiska produkt är en förnyelse och nedbryttningsbar del av kretsloppet. Till skillnad från kloriderna som är hygroskopiska så fungerar Dustex som ett lim som limmar ihop översta lagret av slitlagergruset. Metoden som sådan har på nytt kommit till användning eftersom man av miljöskäl vill minska användandet av klorider. Dessutom fungerar metoden väl om man har känslig omgivande miljö som måste skyddas. REV erfar att vissa kommuner föredrar användandet av Dustex i vattenskyddade områden. Rent generellt vid dammbindning så vill man naturligtvis inte få nederbörd på en nyss dammbunden yta med tanke på risk för urlakning av dammbindningsmedlet.

För att få en inblick i hur dammbindningen på Gotland går till åkte undertecknad till ön under några dagar i maj i år. Generalagenten för Dustex, i Sverige; Contraktor, hade bjudit in ett antal intresserade herrar och damer för en gemensam studieresa. Vi fick på plats se hur Gotlands kommun med dess arbetsledare Ulf Almgren i spetsen förevisa om hur metoden går till.

GRUNDARBETET ÄR VIKTIGT

Som alltid när man skall dammbinda en grusväg så är grunden för ett gott resultat att dikning och kantskäring är väl utförd samt att vägen har tillräckligt med slitlager grus (ca 5 cm).

Gotlands kommun har en organisation i form av vattenbilar, väghyvlar och spridarbil för Dustexbehandling.

För att på bästa sätt tillforma en grusväg inför hyvling så är det viktigt att ytan vattnas upp ordentligt.

För varje hyvelöverfart sker tyvärr en viss krossning av grusmaterialet. Är materialet torrt så sker en separation av materialet som innebär att vi inte får den sammansättning av slitlagret som är nödvändig för ett gott slutresultat. Att **vattna ytan** innan dammbindning är således mycket viktigt. Detta är det första momentet som sker med hjälp av lastbil med påmonterad vattentunna.

Därefter sker **tillformningen med väghyvel** så djupt att korrugeringar, potthål och hjulspår nås. Tvärfallet bör vara 4 - 5% så att vatten inte blir stående kvar på

dammbindningsmedel

körbanan vid nederbörd.

Därpå sprids **Dustex över hela ytan** med hjälp av lastbil och spridartank. Vanligen sprids 1-1,5 liter av en blandning med 1 del Dustex och 2 delar vatten per kvm på den tillformade hyvlade ytan.

Slutligen återstår att **packa ytan väl med lastbil** som har specialmonterade däck så att hela ytan packas tillfredställande. Just packningen vill jag slå ett extra slag för då detta påverkar hållbarheten på ytan avsevärt.

Ren produktionskostnad för hela dammbindningsät-

gården är enligt Ulf Almgren 2 kr/kvm.

Åtgärden fungerar allra bäst om finjordshalten är hög i slitlagret.

Använd system 2000 på väghyveln för bästa möjliga resultat vid grushyvelingen.(se bild)

Vill du veta mer: kolla på leverantörens hemsida www.contraktortrading.se

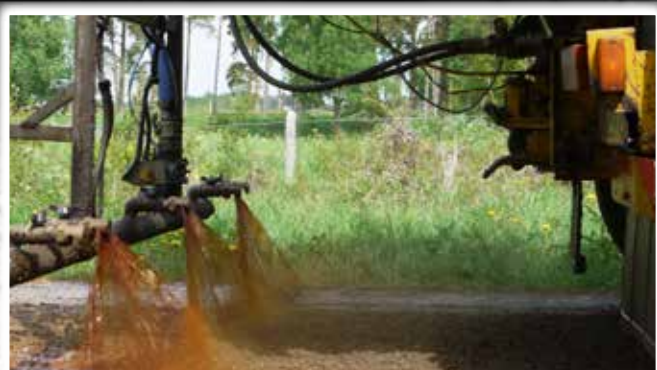
Text: Leif Kronkvist

Körbanan vattnas med vattenbil

Körbanan tillformas med väghyvel

Spridning av Dustex

Lastbil med specialmonterade däck för packning

Fråga: Kan samfällighetsföreningen kräva in moms-pengarna som näringsidkarna i föreningen får tillbaka?

Svar: En enskild väghållare (samfällighetsförening) är i de flesta fall inte redovisningsskyldig för moms. Det finns dock undantag t.ex. om föreningen bedriver näringsverksamhet. Dessa undantag är dock inte aktuella i denna fråga. Då föreningen inte är redovisningsskyldig för moms redovisas utgifterna inklusive moms i utgifts- och inkomststaten. Detta innebär att uttaxeringen från medlemmarna även täcker kostnaden för momsen som föreningen måste betala. I 8 kap 4 § 2p mervärdesskattelagen (1994:200) finns en specialbestämmelse som ger näringsidkare en rätt att dra av den moms som föreningen betalar, dock endast den del som svarar för andelstalet. Skälet till denna specialbestämmelse är bl.a. att en näringsidkare som har en fastighet som har del i en enskild väg inte skall ha ett sämre konkurrensläge

än någon som har en egen väg som används i näringsverksamheten. Den som driver näringsverksamhet och har en egen väg får nämligen dra av momsen som rör drift och underhåll av denna väg. Styrelsen skall på begäran senast den sista januari varje år skicka ett momsintyg med relevanta uppgifter till berörda näringsidkare som kan ligga till grund för momsavdraget.

Som svar på den aktuella frågan kan emellertid inte föreningen kräva att medlemmarna betalar ett belopp motsvarande momsen till föreningen.

Det förekommer däremot att näringsidkaren på frivillig grund återbetalar detta belopp. Detta ses i sådana fall som en gåva eller ett frivilligt kapitaltillskott till föreningen.

/Karin Hammarlund

Karin Hammarlund är biträdande jurist på Lindhés Advokatbyrå AB.

Förtroende- post

*i Riksförbundet
Porträtt:*

Anders Lundell

Ledamot i styrelsen (suppleant 2011-2012)

Anders, 49, har sin hemvist i Saltsjö-Boo öster om Stockholm. Han är utbildad ingenjör och sedan 2005 driver han ett konsultföretag. Som konsult arbetar Anders med väghållning i väg- och samfällighetsföreningar, och även med detaljplaneringsfrågor i områden som omvandlas från fritidshusområden till att vara anpassade för permanentboende.

Sedan barnsben är Anders uppvuxen med vägföreningar på föräldrarnas sommarställe och han bor sedan 1995 själv permanent i ett område där han är medlem i två vägsamfälligheter, i den ena har han varit kassör de senaste 15 åren. Anders hoppas att hans breda kompetens inom enskild väghållning och föreningsförvaltning ska vara en tillgång för Riksförbundet.

Förebygg olyckor på er väg genom att märka ut vägskador

Under den gångna sommaren har vi på REVs kansli fått svara på många frågor som handlar om uppkomna skador på enskilda vägar och de krav som den skadelidande ställt på föreningen.

Rent generellt så är det viktigt att som väghållare regelbundet tillse att er väg är i godtagbart skick. Vad innebär godtagbart skick? Jo, körbanan skall vara i ett skick så att trafikanter inte skadar sitt fordon eller sig själva. Har exempelvis en vägtrumma skadats genom att ett hål uppstått ovanför trumman så måste detta naturligtvis åtgärdas. Självklart kan man inte ställa så höga krav på väghållaren att skadan måste åtgärdas omgående, i vart fall inte när det gäller denna typ av skada. Det viktiga utifrån väghållarperspektivet är att skadan på något sätt märks ut. Ta som första åtgärd en gren och sätt i hålet, markera därefter skadan med avstängningsmaterial, typ vägkon eller liknande. Markera skadan genom att skylta med vägmärke A40 – Varning för annan fara, med tilläggs-text vägskada.

Köp gärna in lämpliga vägmärken typ ”annan fara” och avstängningsanordningar om ni inte har möjlighet att snabbt kunna låna dessa av någon entreprenör eller er kommun.

Text & foto: Leif Kronkvist

Rapport från projektet med omprövningsförrättningar

Projektet med omprövningsförrättningar går vidare. Före semestrarna deltog jag i ett seminarium där det gjordes en uppföljning av de 5 testförrättningar som

ingår i projektet. Deltagare var ansvariga förrättningslantmätare, två representanter från REV och experter från Lantmäteriet centralt. Mer om detta nedan.

KORT OM BAKGRUNDEN TILL OMPRÖVNINGSPROJEKTET

PROBLEM

- Många samfällighetsföreningar har förrättningsbeslut som är föråldrade. Delaktiga fastigheter och andelstalen är inte relevanta.
- Vid kontakt med Lantmäteriet har de fått en kostnadsuppskattning för en omprövningsförrättning som gör att de avstår från att söka förrättning.
- Föreningarna hankar sig fram med egna lösningar som inte står sig om de ifrågasätts av medlem genom klander till domstol.

MÅL

- Antalet omprövningsförrättningar fördubblas från nuvarande omprövningstakt för förrättningar gjorda före 1974.
- Samfällighetsföreningarna får korrekta andelstals- och delägarlängder
- Samfällighetsföreningarna vet vad som ingår i de gemensamhetsanläggningar som föreningen förvaltar.
- Färre klander av stämmobeslut från enskilda medlemmar.
- Effektivare samfällighetsföreningar.

VAD KAN SAMFÄLLIGHETSFÖRENINGEN FÖRBEREDA FÖR ATT FÅ NER KOSTNADEN FÖR EN OMPRÖVNINGSFÖRRÄTTNING?

Syftet med projektet är att föreningarna ska delta mer aktivt i arbetet med omförrättningar. Det kan vara att ta

fram uppgifter som lantmätaren behöver för att kunna göra beräkning av andelstal. Ibland har föreningen en egen andelstalsserie som de vill behålla och som lantmätaren kan använda. Hur detta kan gå till har beskrivits i dokumentet "Arbetsgång lantmäteriförrättning (sett ur föreningens perspektiv)". Dokumentet tar upp vissa typfall av lantmäteriförrättningar och hur dessa kan göras i samverkan mellan förening och lantmätare. Dokumentet finns att läsa, dels i Lantmäteriets handläggningsstöd, och dels efter inloggning, på REV:s hemsida under rubriken "informationshäften". Dokumentet blev klart vintern 2012 och har nu används vid en rad omprövningsförrättningar. REV har anordnat seminarier för de föreningar som velat fördjupa sig i dokumentet och få råd och tips från andra föreningar som är i samma situation. Fem seminarier har hittills hållits med totalt ca 80 deltagare.

BESKRIVNING AV TESTFÖRRÄTTNINGAR OCH ERFARENHETER

Lantmäteriet startade 5 st testförrättningar för omprövning av tidigare vägförrättningar där dokumentet användes av både förening och lantmätare. Lantmäteriet gav ett fast pris för vad förrättningen skulle kosta.

Förrättningarna valdes ut för att vara enkla och inriktade på att få ett modernt anläggningsbeslut med korrekta andelstal. Berörda fastigheter var mellan 28 och 90 st och belägna i östra och västra Mellansverige. På seminariet beskrev respektive lantmätare hur arbetet gått och erfarenheter från förrättningen. Jag hade lyssnat med respektive ordförande för att höra dennes synpunkter och framförde dessa.

FÖRRÄTTNING 1

Omfattade både omprövning och nya sträckor av en förrättning från 1941. Deltagande fastigheter (ca 50 st) var inte uppdaterade i fastighetsregistret och 30 fastigheter skulle inte längre vara med då de inte längre använde vägen. Förrättningsarbetet omfattade registrering av den gamla förrättningen, nytt anläggningsbeslut, nya vägar, nya andelstal, nya ägare. Efter en hel del prisdiskussioner lämnade Lantmäteriet ett fast pris. Lantmätaren anser att det åtgått för mycket tid att besvara frågor för att kunna hålla nere kostnaderna till det erbjudna priset, medan föreningen anser att förrättningen avslöpt på ett bra sätt, dock med mycket formalia.

FÖRRÄTTNING 2

Vägsamfälligheten bildades 1960. Det fanns många fastigheter som borde uteslutas. Vissa fastigheter utträdde och några inträdde i vägsamfälligheten och slutligen blev det 60 fastigheter i föreningen. Det blev inte aktuellt med nya vägar. REV: Kontakterna med Lantmäteriet fungerade bra. Men föreningen hade vissa synpunkter på priset. Om föreningen har skapat egna andelstal bör dessa om möjligt användas.

FÖRRÄTTNING 3

Samfälligheten omfattade ca 40 fastigheter. Förrättningen inleddes med ett möte med ordföranden. Det verkade inte finnas några konflikter i föreningen. Ordförande skulle skicka förslag över hur fastigheterna användes. Förrättningslantmätaren gjorde en beräkning av andelstalen samt ett förslag till överenskommelse. Det fanns önskemål om att ta in en ny väg som hade sämre standard. Förrättningslantmätaren föreslog att denna väg skulle rustas upp till samma standard för att sedan tas in i vägsamfälligheten. Förrättningen har därför inte kunnat avslutas. På grund av utökningen har inte fast pris lämnats. REV: Föreningen är mycket nöjd med kontakterna med Lantmäteriet.

FÖRRÄTTNING 4

Förrättningen gäller en befintlig, registrerad gemensamhetsanläggning, ursprungligen bildad enligt Enskilda väglagen. Förrättningen var relativt enkel att handlägga. Fastigheterna bestod av blandad fritids-, permanent och jordbruk. Förrättningen omfattade 28 fastigheter och inga nya vägar tillkom. Alla fastighetsägare skrev till slut under ansökan med förslag till andelstal. Det tog lång tid att få in alla underskrifter på grund av att vissa fastighetsägare var svåra att nå. Förrättningen kunde avslutas utan sammanträde. Förrättningslantmätaren lämnade ett fast pris på 28 000 kr, men den faktiska kostnaden blev lägre och fakturan hamnade på 20 000 kr. REV: Föreningen är mycket nöjd med Lantmäteriets arbete.

FÖRRÄTTNING 5

Lantmätaren deltog på föreningens årsmöte och informerade om lantmäterifrågor. Vägsamfälligheten är ursprungligen

bildad enligt Enskilda väglagen år 1947. Föreningen har hjälpt till med inventeringen. Förrättningen komplicerades av att det finns två utfarter till allmän väg, en huvudutfart och en utfart på andra sidan av området, och det blev svårt att bedöma hur trafiken fördelades mot respektive väg. Alla fastighetsägare fick ett utkast till beslut med bland annat andelstalen. En fastighetsägare med ett litet andelstal, som inte deltog i sammanträdet, valde att överklaga förrättningen. Kontakterna mellan lantmätare och förening har fungerat bra. Förrättningen kommer att kosta ca 100 000 kr.

ERFARENHETER

Sammantaget anser både föreningarna och lantmätarna att handledningen styrt upp arbetet på ett bra sätt och man klargjort vem som gör vad och när respektive moment ska vara klart. Någon lantmätare anser att handledningen bör förtydligas.

Fast pris har lämnats för förrättningskostnaden som är lägre än vad motsvarande förrättning normalt kostar. Någon förrättning har blivit billigare än det fasta priset men flera har blivit dyrare (fasta priset gäller om inte förutsättningarna har ändrats under förrättningens gång). Föreningarna anser att det är önskvärt att fast pris kan lämnas. Lantmätarna gör den bedömningen att en förutsättning för detta är att det från början klart avgränsas vad som ska göras i förrättningen.

Det är dyrare att handlägga om den tidigare förrättningen inte är registrerad i Fastighetsregistret och Samfällighetsföreningsregistret. Önskvärt är således att sådana gemensamhetsanläggningar registreras.

Viktigt att föreningen förstår vad lantmätaren behöver för uppgifter. Handledningen är en checklista för att belysa de viktigaste frågorna.

Kontakterna med lantmätaren bör om möjligt planeras in till ett fåtal tillfällen och i första hand skötas av de som är utsedda att företräda föreningen. (Om 100 medlemmar ringer och pratar med lantmätaren en halvtimme vardera kostar det ca 75 000 kr i ökad förrättningskostnad)

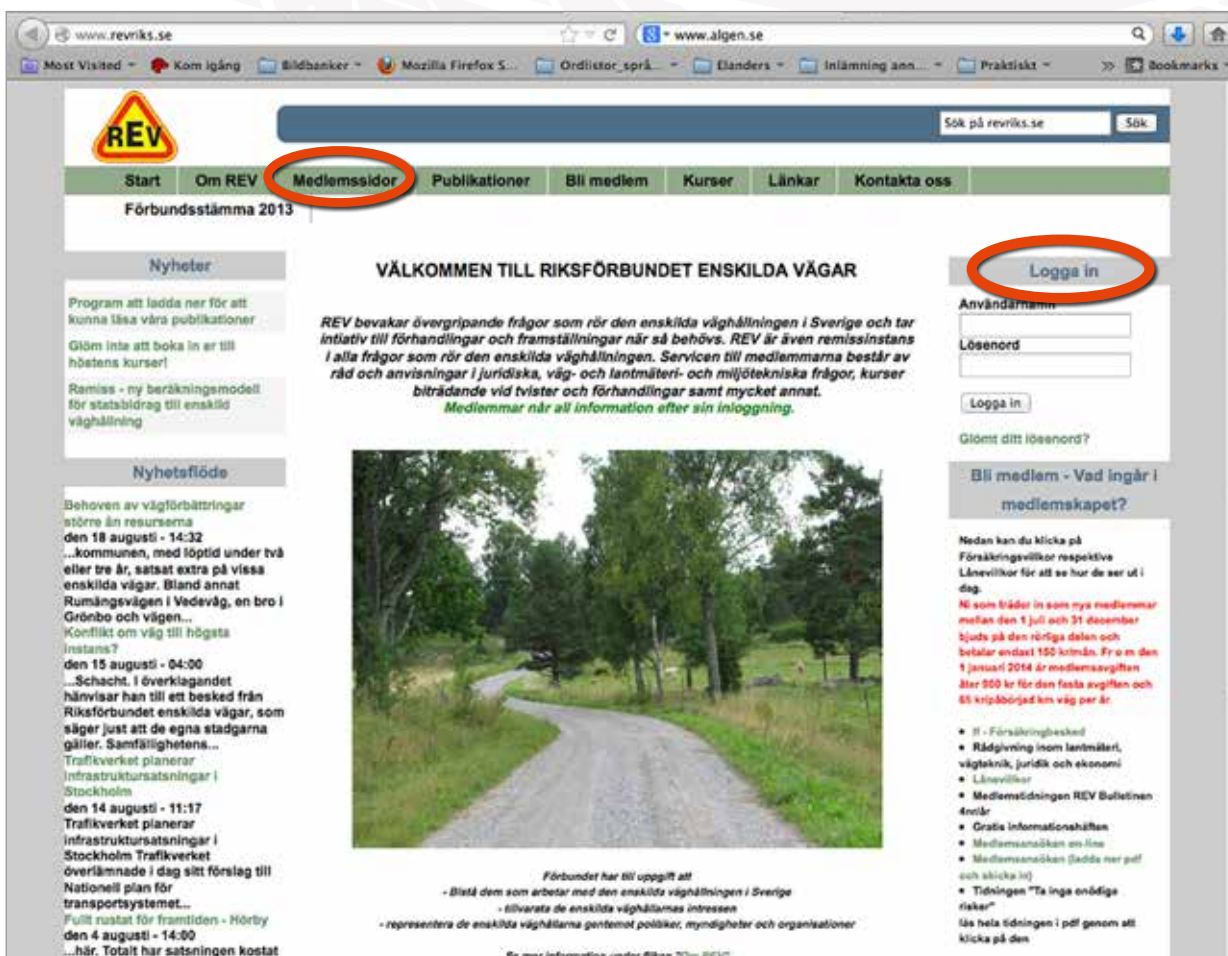
REV framhåller att Lantmäteriet bör sprida information om arbetsmodellen till de lantmätare som arbetar med vägfrågor. Kanske kan motsvarande seminarium som REV håller kring arbetsmodellen vara lämpliga.

VAD HÄNDER HÄRNÄST

På seminariet framkom en rad olika förslag på åtgärder. Under hösten kommer dessa att bearbetas vidare och förankras i Lantmäteriet organisation. Lantmäteriet och REV återkommer med en gemensam artikel i Bulletinen när alla projektresultat kan summeras. REV seminarier om arbetsmodellen kommer att fortsätta så länge intresse finns.

Text: Nils Blohm
Foto: Maria Sundström

Kansliet jobbar kontinuerligt för att göra REVs hemsida

Internet och datorer är något som gjorts och fortsätter att göra en rejäl frammarsch i våra hem och arbeten. Idag stannar de flesta arbeten upp så fort internet eller datorer krånglar. Vi på REV är medvetna att många av våra medlemmar än idag inte har tillgång till datorer eller internet men för er som har (och ni blir allt fler som efterfrågar) vill vi kunna underlätta att finna information och utföra tjänster själva via vår hemsida. Hemsidan är främst till för er medlemmar och vi vill med denna artikel "puffa" lite för den. Ni som är medlemmar ska hitta det ni söker svar på, på ett enkelt och logiskt sätt!

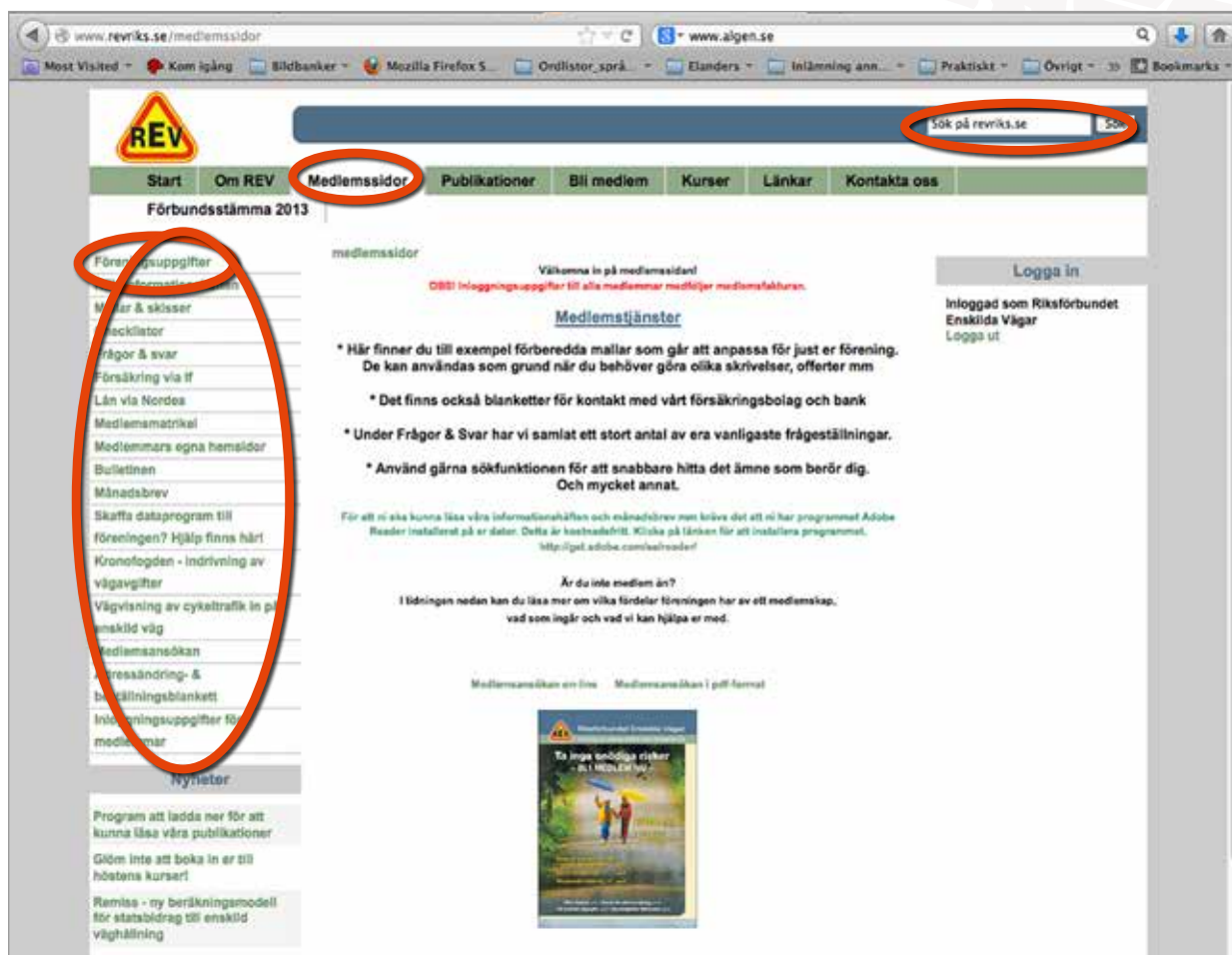
Hemsidor ska vara användarvänliga och när man, som administratör, blir "gammal i gården" ser man till slut inte kritiskt på det man jobbar med utan fortsätter lätt i gamla hjulspår. Därför kommer jag gå igenom var ni finner det som efterfrågas ofta via telefon till oss på kansliet.

Ni som är medlemmar, börja med att logga in på hemsidan (på fakturan finner ni era inloggningsuppgifter). Ni kommer se att ni är inloggade som er förening högst upp på höger sida. Efter inloggningen når ni mer information och fler underrubriker när respektive flik blir synlig.

Under fliken "Medlemssidor" finner ni det mesta som

användarvänlig

för medlemmarna

efterfrågas av er medlemmar. Kika gärna in på respektive rubrik. Ni kan även söka på tex "andelstal" i **sökrutan** för att få träff på frågor och text som berör just andelstal. Under denna flik når ni även REVs informationshäften, mallar och checklistor som är framtagna efter önskemål från bl a er medlemmar.

ADRESSUPPDATERA

Under "Medlemsidor", efter inloggning, kan ni se er förenings uppgifter. Under **föreningsuppgifter** kan ni se vilka uppgifter som finns på er förening samt själv uppdatera vid

eventuella adressändringar.

Observera att det idag endast finns möjlighet att fylla i två adressater på hemsidan. Den ena adressen är styrd till den som ska ha medlemstidningen och den andra till fakturamottagaren. Vill ni ha fler prenumeranter på REV Bulletinen eller vårt elektroniska månadsbrev - mejla oss på adressen nedan.

Vi tar också tacksamt emot förslag på förändringar och förbättringar på hemsidan. Saknar ni exempel på mallar, informationshäften osv – hör av er till oss!

kansliet@revriks.se

Text: Solweig Hultén

Utvärdering av:

Enkät: broar

& järnvägs korsningar

– 397 kompletta svar

REV genomförde i början av året två enkäter, en med inriktning på brofrågor och en med inriktning på plankorsningar med järnväg. Syftet med enkäterna var att från REV:s sida få ta del av de problem och erfarenheter som våra medlemsföreningar har vad gäller skötsel och säkerhet kring broar och järnvägs korsningar samt hur kontakterna med framförallt Trafikverket fungerar eller inte fungerar.

Vi har fått en bra respons på vår enkät. Vi kan

notera 107 kompletta svar kring plankorsningar och 290 rörande broar.

Frågeställningarna har kanske inte varit optimalt formulerade från vår sida men avgivna svar har dock fyllt på vår kunskapsbank inom dessa två områden och gett oss ytterligare vägledning kring de frågor som är viktiga att driva för att skapa bättre förutsättningar för ert arbete ute i föreningarna. Vi tackar alla er som bidragit till detta.

Vad gäller broar som uppbär statsbidrag är det självklart intressant att ta del av föreningarnas erfarenheter vad gäller kontakterna med Trafikverket, hur fungerar rådgivningen vad gäller den löpande skötseln och hur blir ni informerade om när helinspektion kommer att utföras av bron samt resultatet av den.

Inte minst intressant är att ta del av de erfarenheter som alla de föreningar har som inte får del av något statsbidrag och där inspektioner och åtgärder ska utföras på initiativ av föreningarna själva utan stöd eller bidrag från Trafikverket.

Beträffande plankorsningarna med järnväg är ju omständigheterna lite annorlunda, här har Trafikverket det fulla ansvaret för anläggningen.

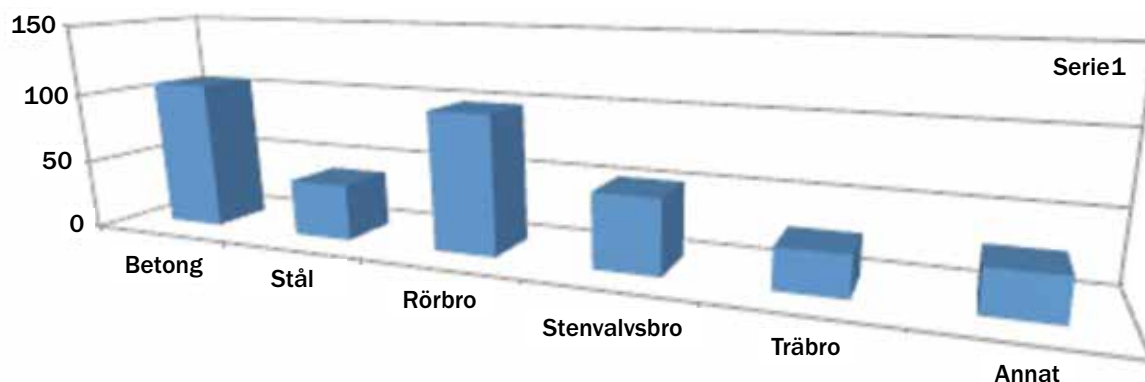
Från REV:s sida är vi här angelägna om att följa upp att Trafikverket tar sitt ansvar vad gäller skötseln av dessa anläggningar, detta inte minst mot bakgrund av hur viktigt det är att säkerhetsnivån ligger på högsta möjliga nivå. Bara under första halvåret har inrapporterats ett antal svåra olyckor

vid plankorsningar med järnväg. Utan att ha full kunskap kring årets allvarliga olyckor kan man konstatera vikten av att de tekniska skyddsanordningarna fungerar och att sikten är den bästa möjliga samt att så många som möjligt av de plankorsningar som saknar skyddsanordningar byggs bort alternativt blir uppgraderade och får skyddsanordningar.

BROAR

Vanligaste brotyperna är föga förvånande betong-och rörbroar*. Mer anmärkningsvärt är kanske att det finns så pass många stenalvsbroar kvar. Självklart är en väl behållen stenalvsbro en vacker syn när man färdas utefter en välskött enskild väg, men medaljen har som vanligt en baksida. Renovering av en stenalvsbro kräver speciell kompetens, en kompetens som idag kanske inte är helt lätt att få tag på, vidare kan bron klassas som "kulturhistoriskt värdefull" vilket kan medföra ökade kostnader i samband med underhållsåtgärder. ▼

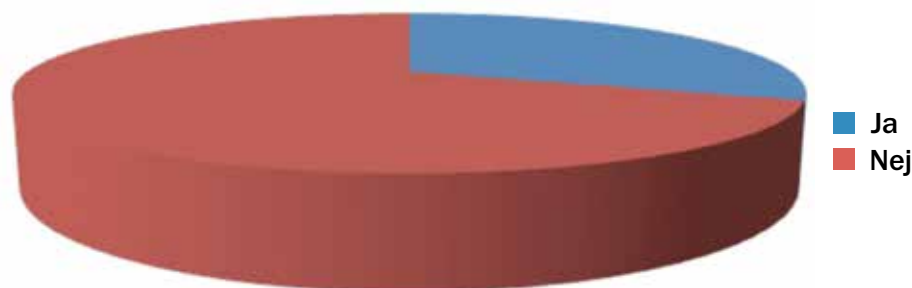
Vilken typ av broar har ni?

Av inkomna svar kan konstateras att flertalet föreningar inte uppbär statsbidrag för vare sig underhåll eller reparation eller ombyggnad. Ett skäl till detta är att vägen inte uppfyller Trafikverkets längdkrav. Detta visar på det angelägna i att REV:s arbete med att verka för att bidragsförordningen ändras på så sätt att även föreningar som inte är berättigade

för statsbidrag för större reparation eller ombyggnad på sina broar kommer att få den möjligheten. Av enkäten kan utläsas att broar utan statsbidrag mycket sällan blir föremål för regelbundna inspektioner. Detta kan på sikt medföra allvarliga säkerhetsrisker och det bör påpekas att föreningarna ansvarar för säkerheten på bron. ▼

Har ni utfört någon form av inspektion av broar/broarna med hjälp av en sakkunnig?

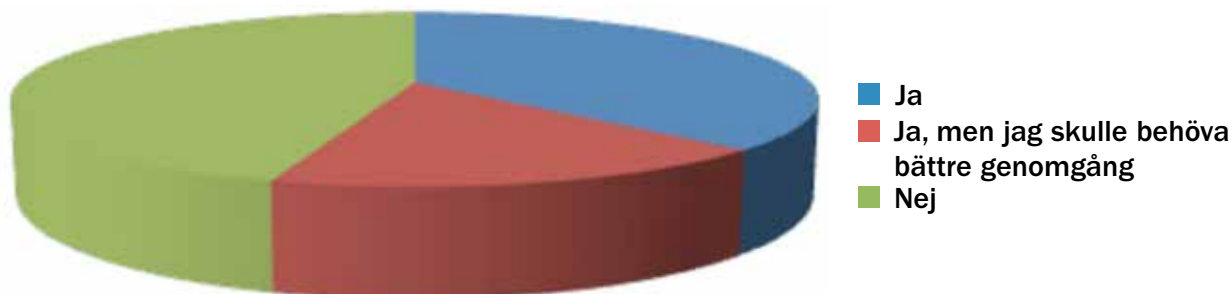

* Rörebro är en bro som genom samverkan mellan rör och jord, ges erforderlig bärförmåga och där rørets tvärsnitt har en radie som är konstant eller föränderlig över tvärsnittet. Källa: Trafikverket.

Att Trafikverket utför återkommande inspektioner av de broar som har statsbidrag, det vet vi att det fungerar. Däremot hur kommuniceras detta med föreningarna? Flertalet

föreningar uppger här att de inte fått någon genomgång alls eller skulle behöva få ytterligare information. ▼

Har ni fått en genomgång av Trafikverket ang ev. åtgärder?

Vid föreningarnas planering av större underhållsåtgärder krävs en noggrann ekonomisk planering. Avsaknaden av en kostnadsberäkning av de åtgärder som inspektionerna föreslår/kräver försvårar den ekonomiska planeringen. Från föreningarnas sida föreligger ett starkt önskemål om att inspektionerna åtföljs av en detaljerad kostnadsberäkning som speglar den verkliga kostnaden.

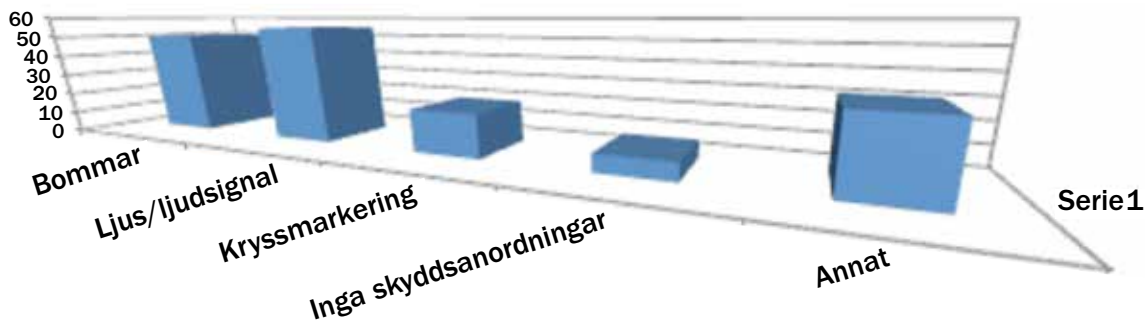
självklart frågor som rör säkerheten. Är tillsynen av anläggningarna optimal, åtgärdas påtalade brister skyndsamt och finns det en fungerande dialog mellan föreningarna och Trafikverket.

Beträffande skyddsanordningar noteras antalet anläggningar med bommar respektive ljus/ljudsignaler är ungefär lika många i enkäten. Antalet plankorsningar med enbart kryssmarkering eller inga skyddsanordningar alls är oroväckande många. Från REV:s sida måste denna fråga drivas, d.v.s. påskynda utbyggnadstakten av säkrare plankorsningar. ▼

PLANKORSNINGAR MED JÄRNVÄG

Viktiga frågor vad gäller plankorsningar med järnväg är

Vilka skyddsanordningar finns?

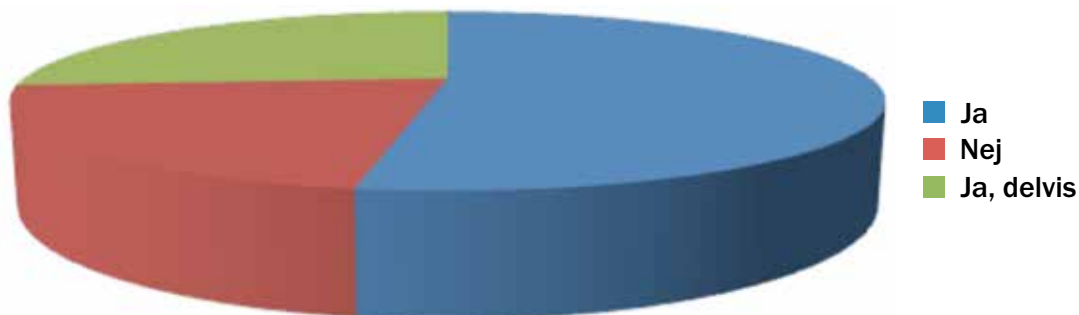

I de fall föreningarna anmält brister på anläggningarna är det tekniken som står för merparten av anmälningarna, medan brister i siktröjning står för en mindre del.

fall är negativt. Är det här fråga om tekniska problem, siktröjning eller problem med överfartens körbana är detta mycket allvarligt om dessa fel inte åtgärdas skyndsamt. REV kommer att följa upp detta. ▼

På frågan om bristerna åtgärdats noteras att svaret i några

Har bristerna åtgärdats?

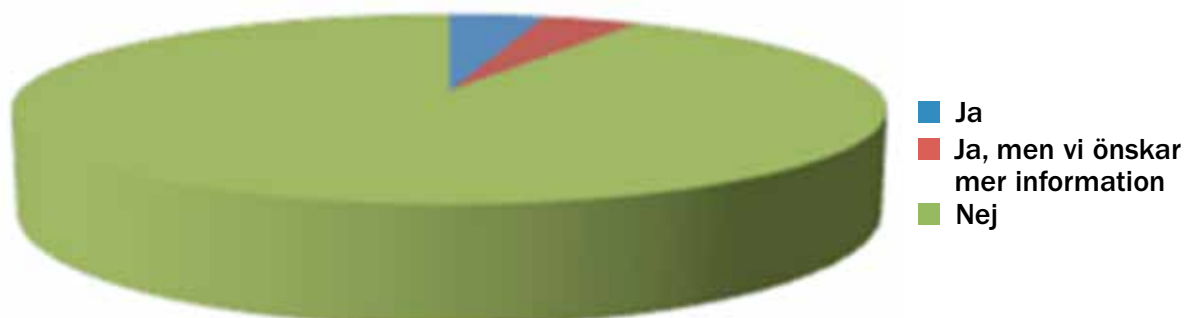

Slutligen några kommentarer till hur dialogen mellan föreningarna och Trafikverket fungerar. Resultatet är alarmerande. Över 90% av de svarande har inte någon form

av dialog med Trafikverket, alternativt önskar ytterligare information. ▼

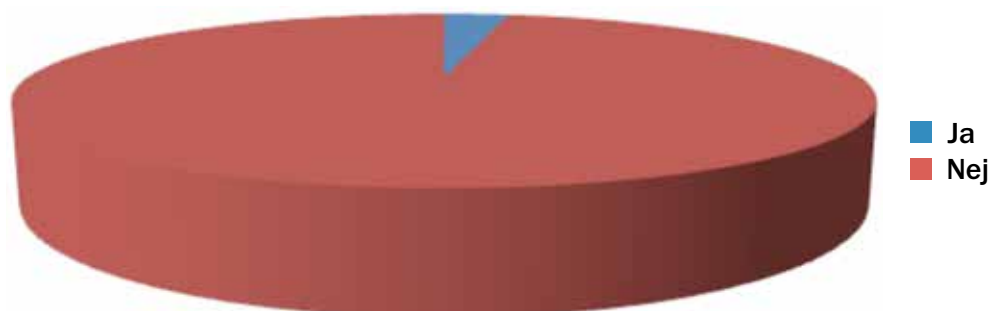
För Trafikverket någon form av dialog med föreningen kring frågor som rör plankorsningen?

Vad gäller informationen om resultatet av utförda besiktningar av plankorsningarna svarar 93% att Trafikverket

inte lämnat någon information. REV kommer att diskutera denna fråga med Trafikverket. ▼

Har Trafikverket informerat om resultatet av de besiktningar av plankorsningar som utförts?

SAMMANFATTNING

Gemensamt resultat från de bägge enkäterna är att föreningarna har ett uttalat behov av att få ytterligare information från Trafikverket. Enkäterna visar också att många föreningar inte fått någon information alls om sin bro och dess status. Dialogen mellan Trafikverket och de föreningar som ansvarar för broar respektive har en plankorsning inom sitt vägnät måste förbättras. REV avser att driva den frågan gentemot Trafikverket.

Dessutom tillkommer frågor som rör säkerheten kring plankorsningar, här får inget fallera, brister här måste omgående åtgärdas även utefter det lågtrafikerade vägnätet.

Text: Christer Ångström och Leif Kronkvist

Diagram: Malin Ohlsson

EVA-REV-handboken

– alla enskilda väghållares bibel

Arbetar du med enskild väghållning? Är du engagerad i en förening för enskild väghållning? Då är Riksförbundet Enskilda Vägars handbok Enskild Väghållning Anvisningar (EVA-REV) oundgänglig.

Boken tar upp lagregler och bestämmelser, förvaltning, ekonomi, teknisk väghållning, trafikfrågor, miljö och mycket mer.

Det finns även en rad mallar som gör livet som väghållare enklare. I nyutgåvan 2009 är ekonomiavsnittet kompletterat, frågan om farthinder utförligare behandlat, liksom

avtal och ersättningar vid läggande och bibehållande av ledning i väg m m.

EVA-REV kostar för medlemmar 550 kr och för övriga 850 kr, **moms och porto tillkommer.**

Välkommen med beställning till REV:s kansli via e-post kansliet@revriks.se eller tel 08-20 27 50.

Allt ni behöver veta om **lagar & förordningar, förvaltning & vägteknik**

Många nya i styrelsen? Dags att uppdatera kunskaperna för föreningens trotjänare? Vill ni arbeta tillsammans eller läsa in er var och en för sig? REV:s kursbok "Förvaltning av samfälligheter" är framtagen för att passa lika bra till en studiecirkel som för självstudier.

Kursmaterialet är upplagt så att styrelsen själv kan starta en studiecirkelkurs. I boken tas lagar och förordningar, förvaltning och vägteknik upp. Teori varvas med exempel tagna ur verkligheten. För er som vill arbeta i en studiecirkel kommer handledarmanualen och USB-minnet med Powerpointbilder, som båda ingår i kurspaketet, väl till pass.

I cirkelkursen ingår 3 stycken böcker och material på ett USB minne.

795:- inkl moms för medlemmar

1595:- inkl moms för icke medlemmar

Det går att beställa extra kursböcker och då betalar man som medlem 235:-/st inkl moms och som icke medlem 470:-/st inkl moms. **På samtliga priser tillkommer porto.**

Välkommen med er beställning till REV:s kansli via e-post kansliet@revriks.se eller via telefon: 08-20 27 50.

Kostnadsfri juridisk rådgivning till REVs medlemmar,
kontakta REVs kansli 08-20 27 50 för ärendenummer.

Lindhés Advokatbyrå AB

Särskild inriktning mot:
fastighetsrätt, vägjuridik, miljöskador,
boutredningar och arvsrätt.

info@lindhes.se • www.lindhes.se

Riddarg. 35-37
114 57 Stockholm

Karin
Hammarlund

I samarbete med REV
sedan 1968

Tel 08-
723 15 00

Bengt
Nydahl

Utgivningsplan

Bulletinen

Nr 4 - 2013

Sista bokningsdag ..... prel 6 nov
Annonsoriginal ..... prel 14 nov
Utgivning ..... prel 12 dec

Nr 1 - 2014

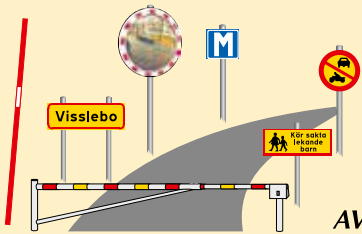
Sista bokningsdag ..... prel 27 jan
Annonsoriginal ..... prel 10 feb
Utgivning ..... prel 18 mars

Nr 2 - 2013

Sista bokningsdag ..... prel 2 maj
Annonsoriginal ..... prel 7 maj
Utgivning ..... prel 4 juni

HYLTEBRUKS SKYLT AB

Din totalleverantör av trafiktekniska produkter

VÄGMÄRKEN
FARTHINDER
VÄGGRINDAR
TRAFIKSPEGLAR
FORDONSSKYLTAR
RÅGÅNGSSTOLPAR
AVSTÄNGNINGSMATERIAL

Beställ vår broschyr! **SNÖKÄPPAR & SANDLÅDOR M.M.**

Tel. 0345-109 70, Fax. 0345-172 70

E-post: info@hyltebruksskylt.se, hemsida: www.hyltebruksskylt.se

OPTIMUS ADVOKATBYRÅ AB

SPECIALISTKOMPETENS INOM FÖRENINGSRÄTT OCH FASTIGHETSÄTT
SAMT JURIDIKEN FÖR ENSKILDA VÄGAR OCH JAKT.

WWW.OPTIMUSADVOKAT.SE

08-718 36 00

ADVOKAT
UNO JAKOBSSON

JUR KAND
STEPHANIE FORSMARK

JUR KAND
HÅKAN WEBERYD

Dammbindning med CC road i färdigblandad lösning har en rad fördelar jämfört med salt i fast form. Bland annat är lösningen enklare att sprida jämnt över vägbanan och tränger också ner bättre i vägens slitlager. Detta minskar åtgången, vilket ger lägre totalkostnader. Läs mer på www.ccroad.cc

Lugn, vi har lösningen

TETRA CHEMICALS EUROPE AB

P.O. Box 901 • 251 09 Helsingborg • Tel 042-453 27 00
Fax 042-453 27 80 • www.tetrachemicals.com

FARTHINDER • SKYLTAR
AVSTÄNGNINGSMATERIAL • SPEGLAR

och mycket mer till din förening!

Ring oss på 031-99 70 90

Returadress:
REV, Riksförbundet Enskilda Vägar
Riddargatan 35-37, 114 57 Stockholm

POSTTIDNING B

1 1 1 0 1 3 4 0 0

Kör den enkla vägen

Det mest användarvänliga programmet för administration av din vägsamfällighet och vägförening.

Medlemsuppgifter från Lantmäteriet ingår.

Fjärrprint och e-post av fakturor och egna dokument

Abonnera på medlemsuppdateringar från Lantmäteriet.

VägFas

Webbaserat & prisvänligt!

Prova Gratis!

Tel: 0709 73 46 10

www.vagnu.se

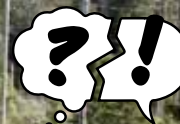
VI VILL HYRA DIN VÄG!

Berättelsefrämjandet är en ideell förening som arrangerar levande rollspel över hela Sverige. Verksamheten drivs av en stor grupp engagerade föreningsmänniskor från hela landet. Vi vill gärna komma i kontakt med markägare för framtida samarbeten.

Till ett av våra projekt under sensommaren 2014 är vi på jakt efter en längre enskild väg, med obobodd omnejd. Grusväg eller skogsväg är av mindre betydelse, huvudsaken är att vägen ligger isolerat och går att stänga av för övrig trafik under ett par dygn. Vi har många arrangemang bakom oss och har goda referenser från markägare, om så önskas.

Låter detta intressant så tveka inte att kontakta oss på info@beratta.org eller direkt till vår projektledare Anna Sortti 0702 249 455.

Läs gärna mer om oss och vår verksamhet <http://beratta.org>

Berättelsefrämjandet